Taksa plaćena u gotovu

CIJENA 3 DIN

OBITELJ

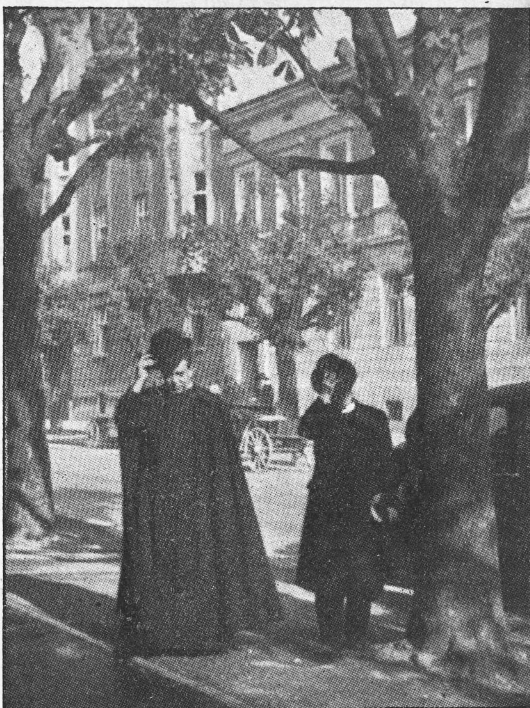

15. SVIBNJA 1939
BROJ 19

OBITELJ

ČASOPIS ZA HRVATSKU PORODICU
U ZAGREBU 15. SVIBNJA 1939.

GODINA XI. BROJ 19.

Slika desno: BLAŠKO RAJIĆ, VOĐA BAČKIH HRVATA,
na dolasku u pohode vođi cijeloga hrvatskog naroda dru Vlatku Mačeku u pratnji pjesnika Aleksandra Kokića
Foto „Obitelj"

Bačka Hrvatska

Napisao Dr Josip Andrić

Svi hrvatski krajevi teže danas više nego ikada, da se što većma približe Zagrebu, da se što uže povežu sa Zagrebom i da sebi tako što jače osiguraju sudioništvo u općim hrvatskim nacionalnim i kulturnim tekovinama sadašnjosti i budućnosti.

S DOČEKA BLAŠKA RAJIĆA
u Zagrebu 22. travnja prigodom njegova dolaska na bunjevačko-šokačko slavlje
Foto Dr A. Šokčić

Upravo je dojmljivo, kako svaki Hrvat i s najdalje periferije hrvatskog naroda s čežnjom i bezgraničnim pouzdanjem upire oči prema hrvatskoj metropoli, iz koje očekuje jamstvo boljih dana. A u tom valjda prvenstvo nose bački Hrvati, koji su u posljednja 4 stoljeća svojom žilavošću, neslomivošću i otpornošću ostvarili najmlađe područje hrvatske ekspanzije proširivši životni prostor hrvatskog naroda. Stvorena je bačka Hrvatska, na kojoj je više nego igdje sve do konca svjetskog rata g. 1918. silom ugušivan glas hrvatske svijesti, ali se otada u ovo dvadeset godina baš ondje to jače digla, razvila i stvorila prava čudesa hrvatske narodne obnove.

Bačka Hrvatska se trokutom svoga područja, kojemu vrh čini Subotica, prislonila uz Trojednicu Hrvatsku, priljubila se čvrsto uz nju, jer ona dobro zna, da je samo tu njen opstanak.

Svi Hrvati, kolikogod i gdjegod nas ima na prostoru, koji u neprekidnom kontinuitetu čini hrvatsku domovinu, želimo živjeti jedinstvenim narodnim i kulturnim životom. To hrv. narodno i kulturno jedinstvo mora biti sve većma jačano. Za tim teže osobito bački Hrvati, koji su pod hrvatskom zastavom godine 1918. dočekali slobodu i združenje s hrvatskom narodnom cjelinom te tim bili spašeni od nasrtaja nasilne tuđinštine, koja je išla za njihovim potpunim nacionalnim ugušenjem.

Bačka Hrvatska je kroz stoljeća stvorila drugi najveći hrvatski grad te time afirmirala svoje pravo, da joj bude posvećena što veća briga i težnja hrvatske narodne cjeline. Njemačka traži Danzig, koji leži na tuđem etnografskom području, a koliko više pripada Hrvatskoj Subotica, koja je kontinuitetom hrvatskog etnografskog područja spojena s Hrvatskom! Naša Subotica mora osjetiti, da je i po svojim pravima, a nesamo po brojčanoj veličini, drugi hrvatski grad. To je pravo Subotice i ujedno pravo čitave bačke Hrvatske. A pravo bačke Hrvatske pravo je, koje nikad više ne može biti izbrisano iz svete knjige neporecivih prava svega hrvatskog naroda.

Slika desno:
BAČKI HRVATI U POSJETIMA KOD VOĐE HRVATSKOG NARODA DRA MAČKA
Desno prvi Dr Maček, do njega Blaško Rajić, zatim Josip Đido Vuković, subotički narodni zastupnik
Foto „Obitelj"

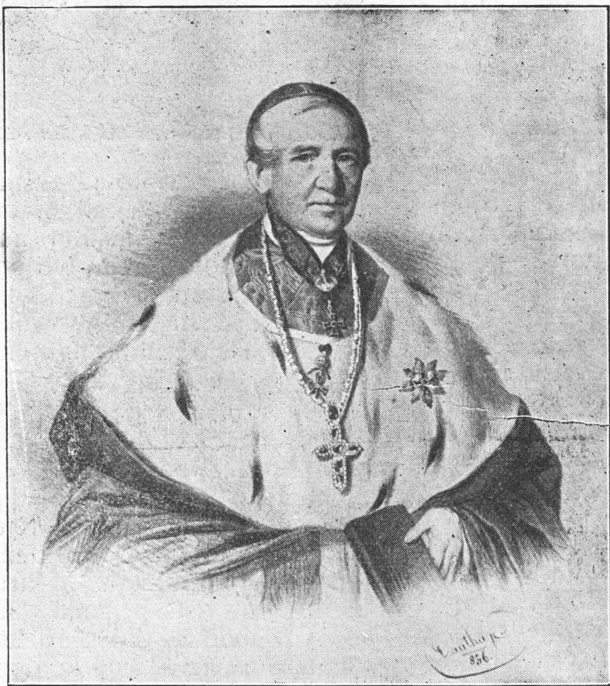

Hrvat i Talijan na američkom sudu

Zabilježio Antun Šimčik

U »Zrncima iz iseljeničke krunice« župnik Ivan Stipanović pripovijeda, što je jednom čuo od nekog američkog odvjetnika:

Kako znate, pričao je odvokat, vaš jedan Hrvat dao je graditi kuću. Graditelj je sagradi na krivoj parceli. Zakon naše države nije sasvim jasan. Očekuje se od suca, da on dade presudu. Ja sam zastupao toga Hrvata, a drugi odvjetnik pravog vlasnika parcele, nekog Talijana. Tražio sam od suca, da za ispitivanja odredi pravu vrijednost Talijanove parcele, koju bi moj klijent platio: ili, ako hoće, neka uzme Talijan susjednu parcelu, možda uz kakvu odštetu.

JURAJ HAULIK,

prvi zagrebački nadbiskup i kardinal, bio je rodom Slovak, ali neobično znamenit za hrvatsku kulturu i branitelj hrvatskih prava u borbi prema Madžarima. Pokrenuo je Gospodarsko Društvo i Katoličko Djetičko Društvo, a osnivanjem Hrvatskoga Književnog Društva sv. Jeronima udario je temelje hrvatskoj pučkoj prosvjeti. Na 11. o. mj. navršilo se 70 godina iza njegove smrti te je tom prilikom u zagrebačkoj katedrali hrvatski metropolita Dr A. Stepinac odslužio zadušnice za velikog pokojnika. Prije 10 godina podiglo je Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima svom osnivaču spomen-ploču na njegovoj rodnoj kući u Trnavi.

Mene vaš Hrvat pita, a kako bi bilo, da on pošalje sucu jednu kutiju finih cigara uz par desetača? Odgovorih mu vrlo spremno:

»Ne diraj u to!« On je u tom bez ljage, i ako bi ga tko pokušao podmititi, smjesta bi bio protiv njega.«

Dođe do konačnoga. Hrvat dobije parnicu. Ja sam se čudio, jako čudio. Kad je sve gotovo bilo, dođe k meni Hrvat, pa mi reče: »Ja sam to sve sam uredio.« Pitam ga, a kako? »Ja sam poslao sucu škatulju finih cigara i u nju stavio jednu pedesetaču. Svemu sam dodao karticu s riječima: Uz najbolje želje vaš Eugenio Conti.«

Odvjetnik se od srca nasmijao govoreći: »Kad zakon nije jasan, a protivna strana tražila je kuću bez ikakve odštete, i nije htjela čuti za nagodbu, dobro, dobro ste učinio.«

Pitao sam odvjetnika, da li je sudac povratio kutiju cigara i pedesetaču Contiju?

»Koliko znam, nije!« reče odvjetnik.

Ovome je vrlo slična slijedeća pripovijetka, u kojoj mjesto onoga dosjetljivoga Hrvata nalazimo Židova, koji na sličan način uvali jednome svom istovjercu crn kolač u torbu:

Simon Paschkes, trgovac gusaka, imao je parnicu sa svojim konkurentom Rafaelom Silbersteinom i dođe jedan dan prije roka za raspravu k svome pravnom zastupniku i pita ga, ne bi li se stvar povoljnije okrenula, kad bi sucu poslao lijepu, upitanu gusku. Advokat zaviče na Paschkesa:

»Ako se usudite ponuditi što pruskomu sucu, onda ste već propali, moj dragi! Onda se već možete smatrati kao osuđen. Čovjeka, koji kuša mititi, svaki sudac odmah smatra za krivu stranku!«

Gospodin Paschkes ode žalostan. Drugi dan na raspravi — Paschkes dobije pravdu, jer je njegov protivnik Silberstein sa svojom tužbom bio odbijen. Na hodniku reče pravnik svom klijentu: »Vidite, Paschker, da ste sucu bili poslali gusku, ne bi stvar tako dobro ispala za vas.« — »Pa, gospodine doktore,« reče Paschkes i namigne, »ako vam smijem kazati tajnu.«

»Slobodno,« reče pravni zastupnik, »od indiskrecije ste kod mene sigurni.«

»E, pa ja sam našemu sucu ipak poslao lijepu gusku!«

»Nije moguće!« klikne advokat, »to nije istina!«

»Šutite,« reče Paschkes obzirući se oprezno, »ja sam mu poslao gusku. Ali sam dodao poslovnu kartu Rafaela Silbersteina.«

Ova pripovijetka, koju čitamo u starijoj Nuelovoj njemačkoj zbirci židovskih dosjetaka, nije ništa istinitija od one, koju je svojom učinio onaj američki odvjetnik. To su hodalice, koje puštaju korijenje, gdje im se svidi, po čitavom svijetu, gdje god nađu zgodno tlo.

Ljubav i žrtva

Napisala G. de Broissèble

PROLJEĆE

Jednog predvečerja otac reče Josiani:

»Rasulo je bilo neizbježivo! Trarien je bio vrlo nepromišljen, kad je povjerio svoj imetak tom bankaru! Sada je Trarien sasvim uništen, a Claud je bez položaja. Taj flirt treba da prestane, Josiano.«

Što se je ticalo Josiane, da je Claud uništen! To nije bio obični flirt: oni su se voljeli.

Na vrtnoj zabavi kod Villars-Leroy-a nije se Claud pojavio. Josiana je izbjegavala koliko je mogla užasnu slutnju.

Kod kuće čekale su je riječi:

»Ja odlazim u Afriku, Josiano. Ja se nadam dobrome.«

Josiana je kroz suze vidjela, kako joj se smješka nada. Vratit će joj se sreća.

U oazi od kineskog porculana kita jorgovana širila je svoj proljetni miris.

LJETO

»Prevario sam se, Josiano. Mislio sam, da sam ljubljen i bio sam sretan, da ti mogu pružiti ognjište. Vrlo daleko, istina je. Ali kada se ljubi...«

»Čekala sam te dugo, Claud. Odbila sam mnogo prosaca i ostala sam sama. Sada, poslije smrti našeg oca, ima ovo dijete samo mene. Povesti je onamo, tako nježnu i neotpornu, značilo bi za nju smrt.«

»Stavi je u koji zavod...«

»Ona ne bi dugo izdržala. Nesreća našeg oca, kojoj je ona bila svjedok, učinila ju je prekomjerno osjetljivom. Ona ne bi mogla podnijeti rastanak.«

»Draže ti je, da ja očajavam!«

»Mučiš me, Claud! — Razumij me!«

»Otići ću sam. Zbogom!«

Na pragu se okrenuo: Josiana se poduprla na stol, blijeda i zaklopljenih očiju. Nije se ni maknula. On je časak počekao, a onda šutke izašao ponijevši sa sobom svoju bol.

Josiana je kraj malenoga kreveta plakala. Osjećala se osamljena. Na krevetu se plava glavica pomakla, dvije se ručice grčevito pružile, a zatim se kapci podigli iznad dva duboka safira. Zatim je srebrni glasić kroz tišinu zazvonio:

»Ziana, nemoj me ostaviti. Nemoj otići s gospodinom. Ja sam čula, da će te on povesti.«

Josiana je naslonila svoje lice na blijede obraze male djevojčice.

»Onaj je gospodin otišao, milo moje. Ja te nikada ne ću ostaviti. Nikada.«

Dijete se utješilo i smirilo. Ljeto će biti plodno.

JESEN

»Ziano, evo ti pismo iz Afrike!«

Josiana je na tu vijest zadrhtala. To je bilo prvo pismo iza devet godina rastanka. On joj nije mogao oprostiti i valjda ju je zaboravio te stvorio već svoje ognjište. Ona mala nježna i boležljiva djevojčica, a sada lijepa, vedra i vesela djevojka pobjegla je hitro i ostavila svoju sestru s njenim čitanjem.

Drhtavim rukama je Josiana otvorila pismo. Nekoliko je riječi sadržavalo jednu veliku ljubav i jedan bijedan život.

PUT U SREĆU
Foto Ufa

»Josiano, kad budete čitali ove retke, mene ne će više biti. Klimatske prilike su me uništile. I drugo nešto također. Bio sam moguće ohol. A mogao sam sve ostvariti vrativši se u Francusku. Prekasno sam to shvatio. Ljubio sam vas vjerno. Ostavljam svoj život bez tuge, taj moj žalosni život bez vas. Uzmite bez ustručavanja sav moj imetak: ja nemam nikoga od roda. To neka bude miraz vašoj sestri...«

Josiana je makinalno bacila pogled na zrcalo, koje je bilo pred njom: njezino se lice produljilo i postalo joj je strano.

Kad se osvijestila, draga je sestrica bdjela kraj njena kreveta. Na njenim usnama lijepima kao cvijet nikle su iste riječi, izrečene već jednom prije bolnim ustima:

»Spavaj, moja draga. Ja sam ovdje. Nikada te Ziana ne će ostaviti.«

Nikada je ne će ostaviti. Jesen će biti slatka.

ZIMA

»Ziana! Slušaj!... Moram ti nešto reći!«

Josiana se nasmiješila, pustila je da padne njezino pletivo i promatrala je svoju Jaquelinu: krasnu djevojku, snažnu i otmjenu u sportskoj odjeći. U rukama je držala skije, koje su bile naprašene snijegom, a boja njezinih obraza oživjela je od trčanja u gorskom zraku. Došla je s očima punim sjaja i još nečesa...

»No dobro! Reci brzo!«

»Eto, zaljubila sam se!«

»U to sam sumnjala.«

Ona je to doista u zadnje vrijeme predosjećala. Taj je mladi čovjek, njezin drug u podvizima na snježnim poljanama i u plesu, kad bi se vratili u hotel, bio vrlo simpatičan. Također i inteligentan i prijatna izgleda. Bio je vrlo duhovit.

»Mi smo već i zaručeni, moja Ziana!«

»A nije te ni prosio! Pazi, radi se o tvojoj budućnosti! Prije nego si se vezala...«

»Posve ispravno, draga. On će doći večeras, da me isprosi.«

»Dakle ja čekam... jer je to tvoja sreća!«

»U svemu je tome samo jedna neugodnost, moja sestrice,« dodala je Jaquelina naglo, a pogled joj je bio žalostan. »On je inženjer u Kini. Njegov dopust istječe za dva mjeseca. Hoćeš li i ti s nama?«

Josiana se uznemiri. Vidi, kako se nešto ruši, ali se odmah svemu odupre i reče:

»Ne, draga sestrice. Ja sam već prestara... A vi morate živjeti sami u svojoj ljubavi. Dopisivat ćemo se dugačkim pismima. Vidjet ćeš...«

Zrcalo opet odrazuje njezinu sliku: da, već je ostarila. Žrtva je potpuna.

Vani se smračilo. Smračilo se i u njezinoj duši na pomisao, da je odsada više nikakva mladost ne će obasjati.

Ništa nego uspomene...

Izvorni roman „Obitelji"

VJEČNA ZARUČNICA

NAPISALA JAGODA TRUHELKA

(Nastavak)

»Kakog doktora?« uzvikne se Lulićka. »A šta ti misliš, otkud pare za doktora? To je samo za bogate trgovce i gospodu. Bila je tu već i Trišljerićka i baba Katura, davale joj i piti i gutati, bajale i čarale i mazale, metale na nju i molitve i svete slike, a ništa. Zlo te zlo!«

»A kako je to ovaj put tako došlo?« opet će Andrija, kao da još uvijek pravo ne shvaća.

»Bog ti ga znao, oda šta je došlo,« odvrati Lulićka i već prilično smireno popravivši šamiju na glavi nastavi: »Reko bi čovjek, iz čista je mira. Pa da su — Bože prosti — uroci. Sjedila neki dan za poslom ko uvijek i, marljivo šila — eto, što je istina, istina je: zlatne su joj ruke — čak je pomalo i pjevuckala, kako je to činila u zadnje doba, sve nekako istiha i ko za sebe, pa čisto, kao da nije voljela ni da se čuje. Nu meni je svejedno, ko pjeva, bit će da joj je onda dobro, pomislim, jer je zadnjih već nekoliko dana bila bez teka, jedva jela i nekako snuždena, te pokadšto pitam, da je štogod ne boli, a ona vazda, da ne boli, da joj nije ništa i da će proći. Tako indi bilo pred osam ili desetak dana. Sjedi, kako rekoh i šije pa pjevuši.

Kadli škljocne brava na vratima. Bio je poštar. Pomislim odmah, bit će pismo od Ive, jer tko bi nam inače pisao?

Reknem, neka unese pismo u sobu Marici, ona će mu dati i krajcar, dok ja sklonem rublje. Nijesam se baš ni žurila, da čujem, šta nosi pismo. Znam — iako se javlja rijetko, da opet nešto traži i treba. A dakako vazda samo novaca. Ko da se u nas lijegu dukati. I otkako smo mu za vjenčanje poslali 50 forinti, nije se još ni javio. A nije mi bilo lako, moj Andrija, možeš zamisliti, to je krvava uštednja i moja i Maričina! Al rekoh, hajde, za vjenčanje i valjda se jednom i upametio i smirio, odonda je već dva puta pisao i tražio novaca, čas otvoreno, čas uvijeno. Ali ja Marici ne dam ni da odgovori na te upite i zapite. Nego ovaj put baš je u meni prekipjelo,« — ponovo se Lulićka razjarivala. »Molim ja tebe, šta misliš na što je sada došao? Da mu pošljemo dvije stotine forinti od očeve ostavštine i onda više ne će ništa tražiti. Dvije stotine forinti! Da ga vuci izjedu! A sve nekako mile lale i slatko se ulaguje i pozdravlja na desno, na lijevo, i kako se skoro nada prvom djetetu i bit ću tobože baka, a Marica tetka i

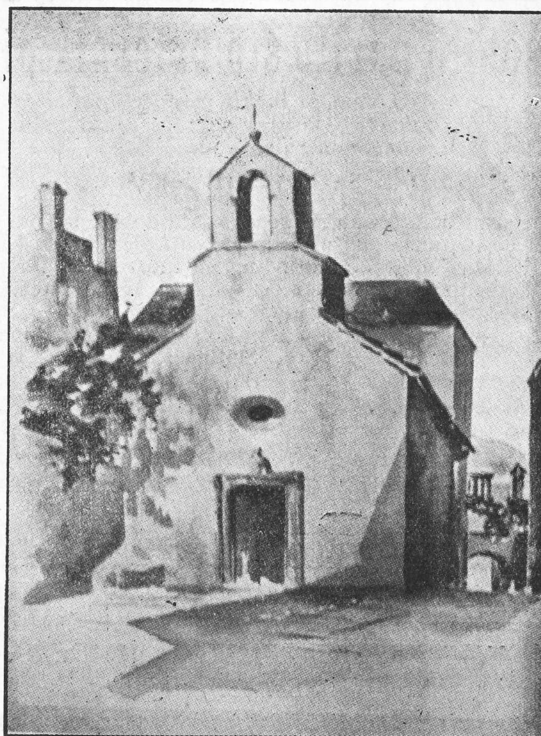
kako bi bilo lijepo, da se takvim darom iskažemo, jer onda će i rodbina njegove žene namaknuti mirazu, jer je ona tobože iz jake kuće! A bekrija nijedan, nije li pisao, da ga je već dobila, taj veliki mužar?«

»Uhvati me huja, moj kume, kao već odavna nije! I znaš li šta je još htio? Ako nemamo gotova novca — a otkuda ih, da od Boga nađeš? — neka prodamo kuću, vrijedi sigurno i više nego dvostruko toliko s onolikim gruntom sve do gornje ulice. I da će nam biti lakše živjeti u kiriji nego natezati se s porezom i zanatlijama radi popravaka i uzdržavanja i tako sve redom.«

»Nijesam dalje ni slušala, što je još pisao. Jesi l ikad čuo takva bezobrazluka? A zar je on zaboravio, da nema više šta tražiti; da mu je pokojni otac taman pred smrt poslao točan obračun o svakom novčiću, što mu je slao, jer mu je povjerovao i dao se obmanjivati Ivinim pisanjem, kako će odmah iza soldačije stupiti u neku fabriku, tu će se izučiti za mašinskoga bravara i tako će se dobro osigurati za budućnost. Al dakako treba živjeti i još plaćati naukovinu, jer tamo u velikom svijetu bez novaca ne može se ništa. I stari je slao i vazda nanovo slao, dok ga jednog dana nijesam sjetila, a šta će biti iz nas troje, ili čak — ne daj Bože, iza njegove smrti — sa mnom i Maricom, ako će čak na kuću da navali dug? Hvala Bogu, i dao se urazumiti, pa poslao Ivi posljednjih pedeset forinti i da na više nema prava ni po zakonu ni po pravdi, jer je do sada dobio i dvostruko, što ga ide, a što je ostalo, zapisao je meni i Marici, da imamo za života. I da li on, Ivo, zna, kad mu je slao novce, da smo nas troje često večeravali suha kruha, samo da za nj skucamo pare? I još je stari zabranio, da se kuća i grunt ne smije ni prodavati ni zaduživati, dok su njih dvije žive?«

Lulićka stala, da odahne, i Andrija upotrijebio stanku da primijeti, kako on sve to već otprije zna, ama, u kojoj je to vezi s Maričinom bolešću?

»A zar ja znam?« uzvikne se žena i ponovo udari u jauk, valjda se cura uzrujavala radi Ivine tražbine, šta li. A nije joj se ništa ni primijetilo, osim što se bila ušutjela i opet sjela za posao. I eto, ništa nije drugo bilo, sve dok se opet nijesam vratila u kuhinju s dvorišta i slučajno pogledam u sobu, a Marice ne vidim na njenom mjestu. Pomislim, gdje li je? Nijesam je vidjela izlaziti, pogledam po sobi, nema nje, kad li, jadna ti sam mati,« jaukne ponovo Lulićka, »ugledam iza staljke kraj prozora Maricu, leži na zemlji, iz usta teče krv — a ona mrtva, mrtva! Moja Marica, jedinica, hrano moja, jedina radost i žalost materina,« jaukala žena i lijevala potoke suza. I sve jecajući i šmrcajući ispriča, kako je kćer digla i metnula na krevet, očistila s nje krv i dozivala je k sebi pa joj ulijevala rakije, da bi se osvijestila. A ona ništa, mrtva, bez znaka života. Samo je srce još slabo kucalo. Onda je pošla

CRKVICA
Naslikao Vladimir Mirosavljević

i digla sve susjedstvo na noge, došle susjede i isprobavale na bolesnici sve čine i načine, da je dozovu k svijesti i kako je nakon dva sata otvorila oči, ali samo za čas, pa ih opet sklopila i leži ko da spava. »Ne govori, ne romori, ne jede joj se, ne pije, kad je što pitaš, jedva digne kapke, ali kao da ne razumije ili ne može da odgovori. Tako je to trajalo tri dana. Onda kao da se povratila, počela i da govori, ama Bogo moj, slabo i jedva razumljivo ciči ko ptiče bolesno. A sada pomalo već i jede, ali je tako slaba, da jedva ruke može dizati niti se može sama bez pomoći okrenuti u krevetu.

I to sada tako već deset dana! Nikada ona nije tako dugo odležala ni nakon najjačih svojih napadaja u glavi. Za dan dva, i opet bila bila zdrava ko riba u vodi. Ali sada, što će samo iz toga biti! Najgore mi je, što upravo ni zašto ne mari, ne pita, samo gledi preda se ili leži zaklopljenih očiju. Ni živa ni mrtva! Istom jutros iznenada zovne me i šapne, al tako tiho, da sam jedva razabrala, šapne a baš tvoje ime. Zar Andriju? Da ga zovem? Da, potrese glavom. I sad eto me k tebi, moj Andrijo; ti si naš najstariji prijatelj i kum i drug Maričin i uvijek si je branio i štitio. Pa te molim, ako Boga znaš, dođi i zaboravi, ako smo te kako uvrijedile — ja ne znam doduše čim — no ako bi bilo, ne žali se više, nego oprosti i dođi — samrtnici. Ne znam, što od tebe hoće, ali eto, zove te, i ti se ne ćeš oglušiti, je l da ne ćeš?«

Ne će naravno; Andrija nema im išta da zamjeri; i on će odmah doći; pa to se razumije. On bi došao, ako im treba i da nije Marica bo-

lesna, a kamoli ne će sada. Neka kuma Lulićka samo ide mirno svojoj kući. On će odmah za njom.

Kad je Andrija sagnuvši glavu prošao ispod niskih vrata u bolesničku sobu, preko Maričina preblijedog lica preletio trzaj, koji kao da je imao značiti smiješak. Već izdaleka kušala da mu pruži ruku, oh jednu tako tanku, sitnu i kao leptirovo krilo prozirnu ručicu, da se od miline i slabine te ruke siromah Andrija umalo nije smeo i čizmama zapeo za ponjave, kojima je bio pokriven crni zemljani pod.

U početku nije bilo razgovora, on je samo pozdravio sa »Hvaljen Isus«, a Lulićka odzdravila stojeći kraj kćerina uzglavlja, i prihvatila govoriti po svom običaju skrbeći se, da se razgovor ne prekine. Međutim je Andrija na stolu razmotao poneseni zamotak, a na veliko čudo i radoznalost Lulićkinu pojavi se slika, prekrasna svetačka slika, kakove još nije vidjela ni u kojoj kući a ni u crkvi.

(Nastavit će se.)

ANKETA „OBITELJI“

VIŠE PAŽNJE ŽENSKOJ MLADEŽI!

Br. 18.

Promatram svoju okolinu i život žene oko sebe, te mi se nameće samo jedna molba: posvetite više pažnje ženskoj mladeži!

Kucam najprije na tvoje srce, kršćanska majko! Ne mislim, da se pobrineš za proljetni šešírić i moderni kaput svoje mezimice, već da ti je sveta dužnost i briga: odgoj tvog djeteta, tvoje kćeri.

Usadi joj u njezinu dušu s prvim Očenašem ljubav za dom, domaćinsko zvanje, obitelj i materinstvo. Budi joj primjerom vrijedne domaćice, vjerne žene i požrtvovne majke. Prati ju na svakom koraku, probiraj lektiru i izabiri odjeću.

Nekada je bio ponos za mladu djevojku, da znade kuhati, šiti, njegovati bolesnike. — A danas? Danas je nesavremeno baviti se tim poslom; danas mora svaka biti u uredu, makar da često nađe propast u njemu. Nekada su djeca bila ponos i sreća majke, a danas ih se nađe, koje se djece dragovoljno odriču.

Odgojiš li kćer dobro, ona će biti tvoj ponos i sreća; biti će sreća svoje buduće obitelji, a sretne obitelji čine sretan narod.

Ja sam još neudata, mlada, te nemam iskustva, ali ipak mislim, da imam pravo. *Janica*

MI ŽENE — ČINOVNICE

Br. 19.

Željeznička sam činovnica u jednoj bačkoj varoši. Zvanje teško, jer smo 24 sata besprekidno u službi. Blagajnica sam. Ipak sam sretna i zadovoljna kao rijetko tko. U svakom zvanju možemo biti sretni, ako pogledamo oko sebe: mnogo bjednijih i nevoljnijih ima od nas. Mnogi niti najpotrebnije za život nema, a i njega je dragi Bog stvorio kao i mene. I on ima pravo na život kao i ja, pa kada to sve pogledam, zašto da se onda ne osjećam sretnom i zadovoljnom?

Moje zvanje mi je Providnost odredila, a što Bog hoće, objeručke s veseljem primam. Istina, najuzvišeniji cilj žene jest, biti dobra i valjana majka. Ali kojoj nažalost nije moguće da bude majka, treba da se snađe i pomiri u zvanju, koje joj život donese. Zaključujem i kažem, da svaka od nas može biti u svom zvanju zadovoljna, ako se odano preda u volju Božju.

Činovnica

SREĆA DOMOVINE OVISI O ŽENI

Br. 20.

Još kao djevojčica gledala sam rado moju majku, kako s veseljem obavlja kućni posao i kako se s ljubavlju i požrtvovnošću brine za nas djecu. Uza sve materijalne poteškoće vladala je u našoj obitelji ljubav, sreća i zadovoljstvo. Kad sam išla u gimnaziju, osjećala sam se nekako osamljena i kao u tuđem svijetu. Zaželjela sam si tihi domaći obiteljski život. Željela sam, da i ja budem domaćica, da budem majka i da poput svoje majke živim s mužem i s djecom sretno u obiteljskom krugu.

To se ostvarilo. Udala sam se i nastojim provesti u našoj obitelji sve ono, što sam vidjela kod svoje majke. Imade poteškoća i materijalnih a i inače, ali s ljubavlju i pouzdanjem u Boga sve se svladava. Uvidjela sam da sam ja, a i moj muž najsretniji, kada smo kod kuće i pričamo o našem životu i o djeci. Žena treba nastojati da njezin dom bude najmilije boravište mužu i djeci. Držim, da je najuzvišenija i najvažnija zadaća majke i domaćice, jer vlada li sreća u obitelji, to ovisi najviše o ženi, domaćici, majci. Tek tada će biti sreće i u široj obitelji — našoj domovini. *Zdenka L.*

Novo doba hrvatske tamburaške glazbe

Napisao Franjo Kramarić

Hrvatsko narodno glazbalo tamburica dignuta je prije pola stoljeća sa svog primitivnog pučkog razvoja na stepen, s kojega je krenula putem umjetničkog razvoja. Nastao je cijeli jedan pokret oko stvaranja hrvatske tamburaške glazbe kao sastavnog dijela hrvatske glazbene umjetnosti. Osnovane su stotine tamburaških zborova širom krajeva, gdjegod ima Hrvata (i među Slovencima i Česima), javili su se mnogi skladatelji, koji su skladali skladbe za tamburaške zborove, priređivani su tamburaški koncerti po domovini i tamburaške koncertne turneje po inozemstvu. Svjetski rat je prouzročio u tom razvoju zastoj od gotovo 20 godina. Tek posljednjih se godina hrvatska tambraška glazba opet diže, jača i živi. U Zagrebu izlazi već četvrtu godinu časopis »Hrvatska Tamburica« (urednik Vjekoslav Mutak), g. 1937. osnovan je Hrvatski Tamburaški Savez sa sjedištem u Osijeku (predsjednik nar. zast. dr. Stjepan Hefer), pred 3 mjeseca Hrvatska Tamburaška župa u Zagrebu (predsjednik dr Josip Andrić), a javlja se sve više skladatelja, koji stvaraju sve bolje tamburaške skladbe, priređuju se tamburaški koncerti, od kojih su se istakla osobito dva u Zagrebu, jedan u prošlom studenom, a drugi sad 7. svibnja, te se za tamburašku glazbu širi zanimanje i diže se njen ugled. U kritikama obaju tih koncerata očitovala se velika simpatija za najnovija nastojanja hrvatske tamburaške glazbe, te su s priznanjem popraćene osobito skladbe Zlatka Špoljara i dra Josipa Andrića. Donosimo evo prikaz i kritiku posljednjega koncerta iz pera jednog izvrsnog poznavaoca današnjih tamburaških nastojanja. Op. u r e d.

U nedjelju, 7. o. mj. priredili su članovi zagrebačke Hrvatske Tamburaške Župe zajednički koncerat u Hrvatskom Glazbenom Zavodu. Sudjelovalo je osam tamburaških zborova, koji su nam svojim opsežnim rasporedom prikazali razvoj i napredak tamburaške glazbene literature. Od svega, što smo na toj matineji čuli, naročito odskače »Veče pod seoskim dudom« od dra Josipa Andrića i od Zlatka Špoljara »S onu stranu Sarajeva«, kao i »Večer na Dravi«, karišik od istog skladatelja.

Dr Josip Andrić afirmirao se kao odličan tamburaški skladatelj, koji piše svoja djela s mnogo glazbene invencije, što je osobito došlo do izražaja kod »Večeri pod seoskim dudom« (Idila). U tom djelu, koje je sagrađeno na narodnim motivima, osjeća se skladateljevo potpuno poznavanje glazbeno-izražajne mogućnosti tamburice. Zanimljivi i za tamburu nesvakidašnji harmonijski efekti kao i cijela gradnja te skladbe sa snažnom glazbenom gradacijom, jedinom te vrsti u cijeloj dosadašnjoj tamburaškoj glazbi, postigli su vidno osvježenje u tamburaškoj glazbenoj literaturi.

Naš poznati i uvaženi skladatelj Zlatko Špoljar ogledao se i na tamburaškom polju, pa treba odmah naglasiti, da je i ovdje potpuno uspio. Iako tek u posljednje vrijeme komponira za tamburu, u njegovim se kompozicijama, koje smo čuli na tom koncertu, vidi, da su pisane od majstorske ruke. Špoljar se nije ustručavao staviti svoj kompozitorski talenat u službu tamburaške glazbe, već je šta više, osjećajući prirodnu vezu naše narodne pjesme uz tamburicu pokazao put, kojim treba poći, hoćemo li tamburašku glazbu pridići i usavršiti. Bezuvjetno jedan nadasve lijep, koristan i hvalevrijedan gest našeg uvaženog skladatelja Zlatka Špoljara.

Ostale izvedene skladbe (od Milana Stahuljaka, Drag. Dičića, Huge Borenića, Vinka Vodopivca, Roka Šimunacija, Drag. Plaveca, Slaviše Katkića i Franje Bertića) imadu manje značenje te ne donose ništa novo tamburaškoj glazbi, premda su neke solidno glazbeno građene (na pr. Vodopivčeva suita »Svadba na Starom Gradu«) ili daju vrlo efektnu reprodukciju pučke tamburaške glazbe (na pr. Bertićevo »Šokačko kolo«).

Nastupili su slijedeći zborovi: Tamburaški zbor Matice Hrvatskih Kazališnih Dobrovoljaca (zborovođa D. Dičić), Tamburaški zbor Hrvatskog omladinskog tamburaškog i pjevačkog društva »Naša Nada« (zborovođa M. Celić), Tamburaški zbor Hrvatskog katoličkog djetićkog društva (zborovođa F. Karlović), Tamburaški zbor I. Hrvatskog pjevačkog društva »Radić« (zborovođa V. Crnković), Tamburaški zbor Roditeljsko-omladinskog društva »Slavulj« (zborovođa J. Lukić), Tamburaški zbor organizacije HSS VIII. izbornog kotara Kanal-Sigečica (zborovođa J. Armano), Tamburaški zbor Zadruge kućnih pomoćnica (zborovođa I. Budija) i konačno Hrvatski tamburaški orkestar »Zajc« (zborovođa J. Stojanović).

Svi su izvađači, svaki prema svojoj mogućnosti, nastojali, da što bolje iznesu svoj dio rasporeda. Kod nekih opažao se premali broj pokusa, kod drugih opet nesretno izabrana kompozicija, no povrh svega vidjela se velika volja i ljubav, koju svaki pojedini zbor gaji prema tamburici. Naročito treba istaći dječji tamburaški zbor »Slavulj«, koji je svoj dio rasporeda dao muzikalno i s mnogo razumijevanja. Hrvatski tamburaški orkestar »Zajc« opet se je pokazao u izvrsnoj formi. Ovajputa treba posebno naglasiti lijepo dinamičko diferenciranje i zanosan ritmički elan.

Kod tamburaških se zborova osjeća pomanjkanje dobrih zborovođa, koji bi zborovima zaista dobro upravljali i dali im ono, što se može i mora od svakog zbora, kad javno nastupi, zahtijevati. No bilo je i dobrih zborovođa. Trebalo bi, da zagrebačka Tamburaška Župa još ove jeseni otvori tamburašku školu za zborovođe, a i za tamburaše, na čemu se i radi.

Organizacija čitave priredbe bila je na visini, što svakako priređivačima služi na čast.

U dobro posjećenoj dvorani Hrvatskoga Glazbenog Zavoda mnogo se je odobravalo i pljeskalo, pa to priznanje slušatelja neka bude pobuda i priređivačima i izvađačima za što bolji i uspješniji rad, koji mora biti svakako usklađen sa zahtjevima i potrebama ispravnog napretka tamburaške glazbe.

OMLADINSKI TAMBURAŠKI ZBOR HRVATSKOG NARODNOG DOMA
u Schumacheru u Kanadi — Zborovođa Josip Begović, sin kršne hrvatske Like

DR MILAN STAHULJAK,
jedan od prvaka hrvatskih tamburaških skladatelja
(rođ. godine 1878.)

HRVATSKA TAMBURAŠKA

JOSIP CANIĆ,
skladatelj najboljih dosadašnjih tamburaških skladbi (187?.—1934.)

TAMBURAŠKI ORKESTAR HRVATSKIH SVEUČILIŠ

Slika dolje: DR JOSIP
skladatelj i predsjednik zagrebačke Hr

Slika lijevo:
HRVATSKI TAMBURAŠKI ORKESTAR „ZAJC“ U ZAGREBU,
jedan od najboljih hrvatskih tamburaških zborova uopće. Dirigent (do god. 1938.) Vjekoslav Mutak, urednik mjesečnika „Hrvatska Tamburica“ (na slici u sredini sjedeći desno)

ROKO ŠIMUNACI,
skladatelj vrlo obljubljenih tamburaških skladbi
(1886.—1937.)

ŽENSKI TAMBURAŠKI ZBOR ZADRUGE KUĆNIH POMOĆNICA
Jedan od najnovijih tamburaških zborova u Zagrebu — Zborovođa Ivan Budija

GLAZBA DIŽE SE I ŠIRI

VINKO VODOPIVEC,
skladatelj vrlo dobrih tamburaških skladbi (rođ. g. 1878. u Istri)

…RACA U PITSBURGU U SJEVERNOJ AMERICI
…DRIĆ,
…ske Tamburaške Župe

Slika desno:
HRVATSKI TAMBURAŠKI ZBOR U BOULDERU U AUSTRALIJI
I u onim najdaljim krajevima goje Hrvati tamburašku glazbu pronoseći njome divne hrvatske zvuke među tuđim narodima i držeći među našim iseljenicima hrvatsku narodnu svijest

CRNI DVORAC

FRANCUSKI NAPISALA M. DELLY — PREVODI ZLATA L. P.

(Nastavak)

Oči te žene bile su posve jednake očima one žene iz njegovih priviđenja: oštre i s plamenim zjenama...

I te zjene sad su se uperile na njega; a kad su susrele njegov začuđeni pogled, okrenule su se u drugom pravcu; a žena iščezne između stabala u parku.

»Vaša je stara Akelma uvijek ista,« reče Mauricije, koji kao ni Petar nije zapazio Stanislavovo uzbuđenje.

»Uvijek! Pravi vjerni pas!... Ali sad pođimo iz ovog divljeg predjela. Uvjeren sam, da nas u dvorcu čeka šalica dobrog čaja.«

Stanislav ih je slijedio kao u snu. Tisuću nejasnih slika strujalo mu je kroz svijest. A kad su stigli u sobu, morao se mnogo napinjati, da suvislo odgovara na pitanja, koja mu je upravljala barunica, zanimajući se za njegovu obitelj, za njegovo djetinjstvo i za njegovu mladost. Činilo se, da se gospodarica dvorca vrlo zanima za mladog inženjera, a to je začudilo Mauricija, pa je na povratku rekao Stanislavu:

»Vi ste bili izuzetak; jer se barunica Van Hottem osim za svog sina Petra ne zanima baš ni za koga!«

»To mi osobito laska!«

Kad su na povratku stigli do prvih kuća u mjestu, Mauricije pozdravi Stanislava i ode. i za čas se nađe pred crkvicom. Ta je crkvica bila vrlo starinskog izgleda i sva pocrnjela od vremena... Tuda je Stanislav već više puta prolazio i nije osjetio nikada ništa drugo, nego znatiželjnost prema njezinom starinskom stilu.

Zašto se dakle danas probudio u njemu neki neodređeni osjećaj, kad je ugledao taj trošni Božji hram? Zašto je skoro nekom višom silom bio ponukan, da se zaputi prema njezinim vratima i da po prvi put pređe njezin prag?...

Na koru je netko na orguljama igrao s velikom vještinom. Umjetnički su prsti izvlačili iz tog starog glazbala najslađe zvukove.

Stanislav krene tijesnom lađom crkvice. Kakvo su sjećanje u njemu probudili oni goli stupovi, oni niski svodovi, onaj oltar od tamnoga kamena?

Približi se nekoj mračnoj udubini. Tu se nalazio Gospin oltar. Između dva struka papirna tih ruža dizao se starinski kip arhaičnog tipa, izjeden od vremena.

»Gospa od utjehe...«

Zašto su mu te riječi dolazile na usta? Zašto je tako spontano dao takvo ime tome kipu, on — nevjernik, koji nije skoro ništa znao o katoličkoj vjeri? Zašto su se odjednom u njegovoj duši budili izrazi, koje dotada nije poznavao?

»Zdravo, Marijo; milosti puna... blagoslovljena među ženama...«

A u isto vrijeme pričinilo mu se, da vidi na koljenima pred tim oltarom onaj ženski lik, koji je često vidio u svojim sanjama i koji je nazivao »majka«.

Naslonio se na kameni stup i prekrio rukama lice. Kakva ga to čudnovata priviđenja progone? Zašto sva ta sjećanja? Je li možda u prvoj svojoj mladosti primio kakvu kršćansku pouku? I zašto ga je toliko mnoštvo uspomena zaokupilo za vrijeme posjeta u dvocu Saillesa?

»Moram da sve to ispripovijedam svome stricu,« pomisli u sebi. »Ali gdje da ga nađem?«

Orgulje su zašutjele... Neka ženska sjena makne se iz kora, pokloni se pred oltarom i zaputi prema izlazu.

Stanislav osjeti, kako mu srce snažno udara: prepoznao je Nataliju... Izađe i ubrzo je dostigne. Ona sa smiješkom odgovori na njegov pozdrav i pruži mu ruku.

»Došli ste pogledati ovu staru i zapuštenu crkvu?«

Glas joj je podrhtavao, a njezin je pogled izražavao uzbuđenje i radost, kojoj je Stanislav poznavao uzrok.

Stanislav joj je iskreno odgovorio:

»Ne, nisam ušao kao običan znatiželjnik. Činit će vam se neobično, ali sam bio potisnut u ovu crkvu nekim za sad neobjašnjivim pozivom...«

A kad je vidio upitni pogled djevojke, povjeri joj neobične svoje popodnevne dojmove.

»To je doista neobično! To je doista zanimljivo... Možda će vam vaš stric znati štogod od toga razjasniti.«

»Da, ako ga opet vidim!«

»Kako? Zar još uvijek nemate od njega vijesti?«

»Čini se nemoguće, ali je tako. Zbog toga sam vrlo zabrinut... A kako su, gospođice, vaši kod kuće?«

Blago se Natalijino lice najednom naoblači.

»Nemam dobrih vijesti. Petar je u sjemeništu bolestan, majka je dosta slaba, a isto tako i Vitalina.«

Jedna joj se suza spusti niz blijedo lice; ali se djevojka odmah uspravi i svlada. Drhtavi smiješak zatitra joj na usnama, te reče:

»Ponekad mi ponestaje hrabrosti. Do viđenja, gospodine!... Zar ne, doći ćete na slavlje u Crvenu Pećinu?«

»Možda... Ako ne budem imao odviše posla. Malo se brinem za slična paradna slavlja.«

»To ne će biti slavlje velikoga stila! Poslužit će vas moja učenica i njezine male prijateljice.«

»Ah! Bit će tamo i Marcela? Onda ću svakako nastojati da malo skoknem. Do viđenja gospođice!«

Desno: BESPLATNI KONCERT
Naslikao B. Cviner

On se duboko nakloni i udalji razmišljajući: »Kad je tamo njezina učenica, sigurno će biti i ona... Svakako ću poći.«

VI.

ZORA RADOSTI

Uza sve, što je bio konac studenoga, vrijeme je bilo neobično blago, pa se na taj način svečanost u Crvenoj Pećini održala jednim dijelom u vrtu.

Šarlota je uz svoju majku pomagala primati uzvanike. Svijesna svoje ljepote i elegancije mekane bijele haljine pokazivala se naročito ljupka...

Neka stara gospođa, koja je išla od skupine do skupine uzvanika te razgovarala pomalo sa svima, približi se gospođi Ravines, pa joj reče:

»Draga gospođo, mnogi se od vaših uzvanika pitaju, a i ja s njima, tko je ona tako lijepa, tako jednostavna i tako odlična djevojka, što se nalazi onamo dalje blizu Marcelinih prijateljica?«

»Ono je odgojiteljica moje mlađe kćeri gospođica Landies.«

Šarlota se okrene i baci bijesan pogled prema naznačenoj strani.

»Baš si i nju morala pozvati,« reče i skoro dade vidan izraz svojoj srdžbi. »Marcela je danas mogla biti i bez nje!«

U tom se času Stanislav pokloni pred kućedomaćicom. Šarlota susretne njegov ponešto ironičan pogled i stiskajući usne odgovori laganim naklonom glave na njegov hladan, ali učtiv pozdrav.

Činilo se, da takav susret nije ni najmanje ražalostio Stanislava i on pođe da stisne ruku gospodinu Ravines i Mauriciju. Zatim krene prema dvorani, gdje se nalazila Natalija, te je pozdravi.

Kako je bila dražesna u svojoj jednostavnoj sivkastoj haljini! I kako je bljesak radosti zasjao u njezinim očima, kad je opazila, da ju je došao pozdraviti!

Šarlota je međutim sa svom svojom ljupkošću i s najslađim smiješkom pristupila barunici Van Hottem i Petru, koji su u taj čas dolazili. No njezin je pogled svaki čas letio prema onoj strani, gdje je Stanislav veselo i intimno razgovarao s Natalijom.

»Čini mi se, da inžinjer udvara odgojiteljici vaše kćeri,« reče netko gospodinu Ravines.

»Nemam ništa tome da prigovorim! Gospodin Dugand bio bi odlična partija za tu djevojku, koja je doista vrlo ozbiljna i dražesna. I ja bih vrlo rado podupro nastojanje, da se njih dvoje združe.«

Neka gorčina preleti preko lica Mauriciju, koji se u taj čas nalazio pokraj svoga očuha, te reče s prisiljenom ironijom:

»Šta? Zar mislite, da bi gospodin Dugand htio natovariti sebi na leđa nesamo jednu tako siromašnu ženu, nego i čitavu njezinu obitelj?«

»Doista, to bi u sadašnjim njegovim prilikama bilo pravo herojstvo... Taj se mladić vlada kao pravi kavalir u svakoj zgodi, gledajte ga! No sada hajdemo poslušati malo glazbe. Šarlota se približuje klaviru.«

Zamoljena od barunice Van Hottem gospođica je Ravines odsvirala vrlo lijepo neki teški koncertni komad. Iza nje su svirale druge dvije gospođice, a zatim je došao red na Stanislava, koji je po želji gospodina Ravines bio donio sa sobom svoje gusle.

»Čuo sam ga neki dan u Eyrausu, kad sam prolazio pokraj njegova stána, i svirao je tako divno, te sam želio, da ga i moji gosti čuju,« reče kućedomaćin. »Šarlota, hoćeš li ti pratiti gospodina Duganda?«

Šarlota, koja se baš u taj čas razgovarala s nekim gospodinom iz obližnjeg dvorca, pričini se, kao da nije čula. Tada se umiješa gospođa Ravines i reče:

»Gospođica Landies, koja je iskušana glazbenica, sigurno će nam u ovoj zgodi najbolje poslužiti... Hoćeš li je ti, Mauricije, zamoliti?«

Iza malo časaka pristupila je Natalija u pratnji gospodina Aubars. Stanislav joj se nakloni i upita je:

»Hoćete li da sviramo onu uspavanku, koju vi tako divno znate pratiti?«

Ona odobri naklonom glave i sjedne za klavir. Šarlota namršti čelo i malko se odaleči, pa sjedne pokraj barunice Van Hottem, koja je neprestano promatrala Stanislava.

»Mislim, da je s ovom točkom priredbe gospođa Ravines usrećila oboje učesnika,« reče Petar primaknuvši svoju sjedalicu do Šarlotine... »Čini se, da je inžinjer posve sretan, što ga prati na klaviru ta siromašna odgojiteljica; uostalom, dosta je ljepušasta...«

Bljesak srdžbe zaigra u Šarlotinim očima.

»Ja sumnjam, da bi gospodin Dugand mogao uzeti za ženu jednu djevojku bez ijedne pare!«

»Eh! I to je istina... Uostalom, sve me to ni najmanje ne zanima,« reče barun i prijezirno slegne ramenima. »No taj mi čovjek neprestano ide na živce...; ni sâm ne znam, zašto...«

»I meni,« promrsi Šarlota između zubi.

Natalija je udarala prve akorde... Zvuci gusala uzviše se ljupko i prodirno... Pjesma je bila puna čara, a činilo se, da Stanislav želi unijeti u nju svu svoju dušu. Natalija ga je odlično pratila te se uživljavala u glazbu svoga druga.

Urnebesni pljesak dočeka svršetak njihova komada.

»Odlično! Predivno!« poviče gospodin Holker, glavni vlasnik tvornice u Eyrausu. »Vi ste odličan svirac, Dugandu! I osjeća se, da unosite u svirku čitavu svoju dušu!«

Mnogo se osoba okupilo okolo klavira te su tražili još jedan komad. Stanislav i Natalija pristadoše, jer se nisu dali toliko moliti, te su odsvirali drugi komad s istim uspjehom i bučnim odobravanjem.

Šarlota, sva namrgođena, ustane i krene prema klaviru, kraj kojega su se nalazili Stanislav i Natalija.

»Gospođice, već je vrijeme, da pođete k svojoj učenici. Imala je već vremena, da izvede sve gluposti, koje su joj pale na um,« reče oporim naglaskom — kao i uvijek, kad je odgojiteljici govorila o svojoj sestri.

Natalija pocrveni, ali ipak odgovori s doličnom pristojnošću:

»Marcela je razboritija, nego što vi, gospođice, držite... A napokon, ako sam i pratila na klaviru, to je bilo po želji vaše gospođe mame.«

Zatim posve mirno i svladavajući uzbuđenje, koje joj se rađalo u duši, Natalija se zaputi put vrta, da dostigne djevojčice, koje se nisu odatle ni maknule.

»Pokazala si se vrlo smiješna i nepravedna!« reče rasrđen Mauricije sestri.

»Nisam te pitala za tvoje mišljenje,« odgovori Šarlota pod glas. Znam, što radim, kad onu djevojku postavljam na njezino mjesto. Zar bi htio biti njezin branitelj?... Ili bi joj možda htio pokloniti svoje srce i svoje novce?«

Drski naglasak njezina govora upekne Mauricija, koji baci na nju oštar i prijeziran pogled te reče stisnutih zubi:

»A kad bih i htio, tko bi me u tome mogao zapriječiti?«

Zatim se udalji, a Šarlota ostane zabezeknuta i pomisli u sebi:

»Govori li on to ozbiljno?... Bio bi u stanju da napravi sličnu glupost... Dakle: na oprez!«

Stanislav je međutim s teškom mukom izbjegao čestitke i pohvale brojnih uzvanika i udaljio se u najzabitniji dio vrta, gdje je stao lutati po uskim i vijugavim puteljcima.

Razmišljao je, a na čelu mu se pojavila duboka brazda... Jadna Natalija! Uvijek je progonila sa svojom zavišću i ljubomorom ona brbljava zlobnica!... I malo prije on se jedva suzdržao, da ne odvrati koju oštriju riječ na onu neumjesnu Šarlotinu upadicu i na njezin postupak... A s kakvom li je samo smirenošću i dostojanstvom Natalija odgovorila onoj drzovitoj djevojci!

Nijemi bijes proti gospođici Ravines posve ga je obuhvatio. No zatim se nasmiješi s nekim prezirom i samilošću pomislivši na njezino očijukanje s Petrom, o kojemu mu je i Mauricije toliko puta govorio, naglasivši, da ona želi postati Petrova žena — ne, jer ga voli, nego jer on posjeduje ogromno bogatstvo... I eto, takva djevojka bez srca i pravog značaja usuđuje se, da muči i ponizuje Nataliju!

Odjednom začuje vesele i radosne poklike ispremiješane mladenačkim smiješkom. I za čas se nađe pred livadicom, po kojoj je trčala Marcela i njezine prijateljice. Malo podalje sjedjela je Natalija, ali kako je imala lice naslonjeno na ruku, Stanislav nije mogao vidjeti nego njezin nježni profil, vrlo blijed...

Približi se na nekoliko koraka, a Natalija podigne prema njemu oči i nasmiješi se. Ali je mladić vidio, da u njezinim dubokim plavim očima blistaju suze.

»Vi trpite, gospođice Natalijo? I to radi onoga drskog stvorenja?«

»Postala sam bedasto slaba i u tjelesnom i u duševnom pogledu,« promrsi Natalija. »Danas sam primila pismo od Vitaline, u kojemu mi javlja, da majci nije dobro.«

Njezin je glas drhtao. Stanislav je mogao na njezinom licu pročitali sve duševne patnje, koje je ona — kao obično — hrabro sakrivala i nastojala da se prikaže mirna i nasmijana. Kad je inžinjer otkrio njezinu duboku bol, osjetio je, da mu se srce grči i stiska. Nije mogao gledati trpljenje tako milog stvorenja, o kojemu je sanjao i okruživao ga srećom i najljepšim čuvstvom.

Malko se prigne, te sa prigušenim glasom, da ga ne čuju djevojčice, koje su tu u blizini brbljale, prošapće:

»Gospodična Natalija, hoćete li mi dopustiti, da se pridružim svim vašim dužnostima i svim vašim brigama...? Hoćete li biti moja žena?«

Lako rumenilo oblije Natalijino lice, a u njezinom pogledu, koji se podigao prema Stanislavu, mogao si pročitati čistu i duboku radost. No djevojka odjednom problijedi, a sjena tuge prekrije njezine krasne oči.

»Hvala vam; hvala vam na vašoj plemenitosti,« reče drhtavim glasom, »uvijek ću se sjećati vaše susretljivosti... Ali ja se moram brinuti za svoju obitelj, pa ne mogu pristati, da i vama nametnem takav teret.«

(Nastavit će se.)

Pletene gaćice za igru

Ove gaćice nose djeca od dvije do tri godine. — Napravit ćemo najprije mali uzorak, da se uvježbamo u pletenju, pa da poslije ne pravimo pogreške. — Napravimo 28 očica. Prvu i zadnju očicu ne pletemo nego pravimo lančiće na oba kraja.

Prvi red: 2 očice krivo, 10 očica pravo, 2 očice krivo, 10 očica pravo, 2 očice krivo. — 2. red: 2 očice pravo, 10 očica krivo, 2 očice pravo, 10 očica krivo, 2 očice pravo. — 3. red: 2 očice pravo, 2 očice krivo, 6 očica pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 6 očica pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo. — 4. red: 2 očice krivo, 2 očice pravo, 6 očica krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 6 očica krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo. — 5. red: 4 očice pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 6 očica pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 4 očice pravo. — 6. red: 4 očice krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 6 očica krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 4 očice krivo. — 7. red: 6 očica pravo, 2 očice krivo, 10 očica pravo, 2 očice krivo, 6 očica pravo. — 8. red: 6 očica krivo, 2 očice pravo, 10 očica krivo, 2 očice pravo, 6 očica krivo. — 9. red: 4 očice pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 6 očica pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 4 očice pravo. — 10. red: 4 očice krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 6 očica krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 4 očice krivo. — 11. red: 2 očice pravo, 2 očice krivo, 6 očica pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 6 očica pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo. — 12. red: 2 očice krivo, 2 očice pravo, 6 očica krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo, 2 očice pravo, 6 očica krivo, 2 očice pravo, 2 očice krivo. — 13. red: 2 očice krivo, 10 očica pravo, 2 očice krivo, 10 očica pravo, 2 očice krivo. — 14. red: 2 očice pravo, 10 očica krivo, 2 očice pravo, 10 očica krivo, 2 očice pravo.

Sada ćemo znati plesti, pa ćemo odmah početi PREDNJI DIO. Načinimo 20 očica, uzorak postavimo u sredinu. Na početku svakog reda dodajemo 3 očice, sve dok nemamo 96 očica i 2 puta izvedeni uzorak — po prilici 28 cm širine. Radimo dalje posve ravno, dok ne načinimo toliko, da od početka imamo 18 cm. Nastavimo dalje opet ravno, samo srednjih 10 očica pletemo pravo. Tako radimo sredinu sve do vratnog izreza. Radimo još 5 redova kocke i onda započinjemo izrez oko ruku, to je otprilike 29 cm od početka radnje. Završimo na početku svakog reda najprije 3 očice, onda 3, 3, 2, 1.

Dalje pletemo ravno. Kad imamo 32 cm dugačku radnju, razdijelimo očice na dva dijela. Na srednjih 5 pravih očica dodamo 12 očica, imamo dakle 17 očica pravih, od kojih će biti mali rever. Radimo ravno dalje sve do ramena. Završimo najprije očice od ramenica i to u tri puta, dotle smo one očice za rever navukli na drugu iglu i ne pletemo ih, nego ih završimo sada, kad su ramena gotova.

LEĐA. Pletemo kao prednji dio, ali bez one pruge u sredini pravo pletene. Kad je radnja 32 cm dugačka, razdijelimo očice u dva dijela. Na lijevoj strani dignemo još 3 očice za zakapčanje. Kad pravimo izrez oko vrata, uzimamo 2 očice zajedno u zadnjem redu.

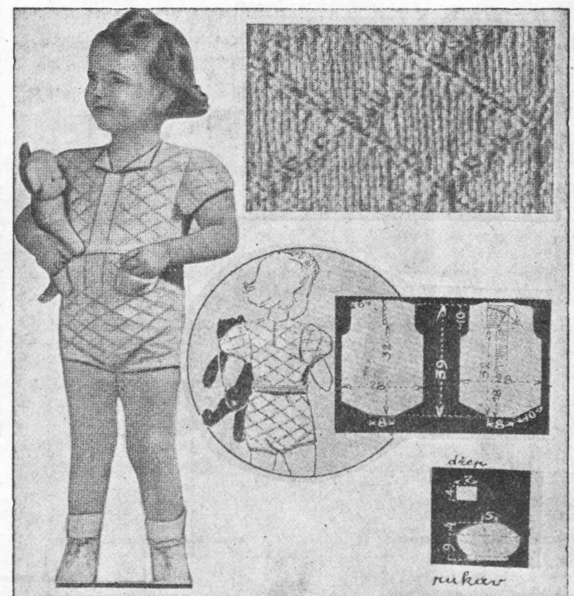
RUKAV. Dignemo 45 očica. Pletemo 9 redova pravo. Iza svake očice osim prve i zadnje dignemo još po 1 očicu tako, da ih sada imamo oko 80. Načinimo 1 red kocki i onda dalje na svršetku svakog reda završimo na početku svakog reda po 2 očice, sve dok ih ne ostane 12. Te završimo odjednom.

POJAS. Na 1 metar očica pletemo 5 redova pravo i završimo.

DŽEPOVI. Načinimo 20 očica, pletemo 15 redova pravo, završimo. Na vrhu opkačkamo oba džepa modrom angora vunom velikim štapićima. Isto tako i izrez na leđima, revere i pravo pletenu prugu naprijed po sredini. Očice sa nogavica skupimo i pletemo 6 redova pravo.

Ove gaćice za igru nije teško izraditi, a vrlo su praktične i zgodne za našu djecu, pa će ih mnoge domaćice načiniti.

Z. L. P.

Rezultat velikog natječaja »Obitelji«

Natječaj je počeo izlaziti u prvom ovogodišnjem broju te je do broja 13/14. objavljeno 10 natječajnih upita.

Osim velikog broja onih, koji su sudjelovali u našem natječaju, što dokazuje da je za natječaj vladalo veliko zanimanje, primili smo nekoliko vrlo laskavih priznanja za naš pokušaj, da u obliku natječaja širimo znanje o najkarakterističnijim piscima iz naše književne prošlosti i sadašnjosti.

Neobično velik broj natjecatelja riješio je uspjelo sva pitanja. Rješenja su počela stizati odmah izakako je bio natječaj sav objavljen. To pokazuje, da naši čitatelji ipak nisu trebali dugo misliti za rješenje postavljenih pitanja. Oni, koji možda kakav upit nisu odmah mogli sami riješiti, doznali su to brzo i lako od drugih. To je i razlog da su skoro sva rješenja točna.

Ovdje objavljujemo rješenja postavljenih pitanja:

1. Odrezak ide na 13. prosinca g. 1931. — 2. Ivan Gundulić — 3. August Šenoa. — 4. Dr. Mile Budak. — 5. Vladimir Nazor. — 6. Milutin Cihlar Nehajev. — 7. Dr. Ljubomir Maraković. — 8. Dragutin Domjanić. — 9. Sida Košutić. — 10. Dr. Velimir Deželić, sin.

Natjecalo se ukupno 1193 natjecatelja. Od tih su 1189 poslali točna rješenja, a 4 nisu dobro riješili postavljenih upita.

Ždrijebom su podijeljene nagrade ovako:

1. **100 romana:** dobila je Benita Radovani, Sarajevo, Aleksandrova ul.

2. **Fotografski aparat:** Oto Poglavić iz Zagreba.

3. **Skije:** Vlado Eremić iz S. M.

4—7. **Miljeu za stol:** E. Kozjak iz Splita, M. Horvat iz B., Z. Zuccoli iz D. i S. Berić iz S.

8. **Zlatno naliv pero:** J. Mažuran iz Zagreba.

9—15. **Po jednu umjetničku sliku:** S. Ištvanović iz N., M. Rudolfi iz P., J. Opačak iz R., K. Perović iz S., J. Schreiber iz Z., R. Maraffi iz K. i S. Bosnić iz K.

17. **Servis za crnu kavu:** Lj. Peran iz Š. i K. Banjanin iz L.

18. **Društvena igra:** M. Pavelić iz G.

19. **Dječja igra:** T. Knuplesch iz Zagreba.

20. **Toaletni pribor:** M. Romanić iz S.

21. **10 posjetnica:** M. Poduljen iz Š.

22. **Uvez »Obitelji«:** S. Miller iz K.

23. **Kutija pera za pisanje:** S. Branimir iz Zagreba.

24. **Album za fotografije:** D. Veljača iz S.

25.—34. **Po 10 romana:** I. Farolfi iz R., M. Lovorković iz S., R. Kučinić iz K., F. Pleteš iz S., V. Ognan iz G., M. Budak iz K., R. Savičić iz Č., M. Crnić iz D., D. Domić iz B. V. i S. Bakarčić iz Č.

35—44. **Po 5 romana:** S. Seličanec iz K., ss. »Naše Gospe« iz Subotice, Z. Crnčić iz Zagreba, Hrv. Čitaonica u Otoku, F. Milošević iz V., R. Brajer iz N., J. Ferić iz R., C. Kavić iz Zagreba, R. Tolnegač iz V. i R. Berić iz P.

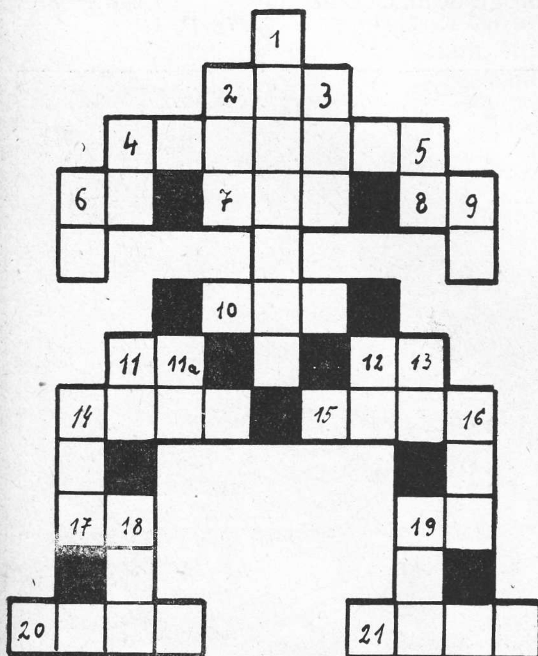
45—94. **Po 2 romana:** E. Ostrogonac iz Subotice, H. K. Muževi »Kažotić« u Trogiru, Dr M. Binički iz G., J. Kopun iz M., o. A. Bukić iz Zagreba, ss. sv. Vinka u Sisku, A. Frimel iz B., A. Linić iz S., Bon D. Pušić iz Ž., D. Peško iz Sarajeva, I. Curl iz Zagreba, M. Bradić iz Č., T. Fingerl iz S., N. Forkvatić iz D., P. Žinić iz P., M. Augustinčić iz O., P. Turković iz N., R. Marković iz L., N. Skopalj iz P., L. Susović iz K., S. Preradov iz U., P. Popović iz K., R. Marović iz S., M. Molotov iz K., M. Hanžek iz V., F. Predan iz U., K. Ivančić iz S., J. Rešetar iz P., M. Ćurilović iz K., K. Čubre iz S., K. Dobitnik iz M., L. Ćosić iz K., K. Smolek iz V., A. Stjepanić iz V., V. Psetarić iz J., M. Cingarelli iz Ž., R. Liović iz S., J. Kvačić iz M., S. Žuvela iz K., J. Smojver iz O., L. Hauser iz K., O. Pavlić iz S., Č. Trepan iz K., J. Bačić iz M., S. Tomaš iz R., M. Katić iz K., K. Kacijan iz F., L. Kolaković iz R., F. Lopiža iz K., M. Mokrović iz R. i B. Klarić iz J.

95—294. **Po jednu knjigu:** I. Kocijan iz S., S. Zdjelar iz P., M. Fintić iz L., A. Dujmović iz B., R. Milinović iz K., Lj. Matulina iz B., F. Klobučar i M. Kačečnik iz S. I. Z., J. Bulić iz Splita, K. Pozojević iz K., S. Čunčić iz S., T. Čulin iz S., M. Subotić iz K., M. Fuchs iz S., Z. Kögl iz V. T., I. Jellenc iz K., D. Labaš iz M., B. Jelinek, I. Malinar i M. Bielen iz Zagreba, M. Sentinella iz T., L. Musap iz M., K. Bralić iz Sarajeva, J. Ketiš iz K., N. Živković iz Z., D. Zuber iz K., P. Žimbrek iz B., P. Pavičić iz G., J. Martinac iz V., L. Bindas iz S. V., M. P. Mijić iz C., I. Rubinjoni iz T., A. Duda iz I., A. Korade iz S. P., E. Posavac iz K., I. ud. Lubin iz T., G. Pušić iz H., L. Kučinić iz S., Lj. Karajčev iz N. B., M. Jerčić iz M., B. Kauzlarić iz Zagreba, M. Bonefačić iz S., A. Kovačević iz K., F. Rikert iz K., Š. Marinić iz B., I. Štefani iz Sarajeva, I. Vučemilović iz I., A. Troha iz Č., A. Vukšić iz S., A. Jurić iz V., A. Jadrić iz Maribora, V. Kereković iz Zagreba, fra D. Ćorić iz M., F. Subotičanec iz B., Ž. ured u Martijancu, M. Gregurić iz P., B. Grgić iz V., Lj. Perinić iz Zagreba, M. Kovač iz O., B. Tusić iz C., R. Tomić-Benković iz S., M. Žnidaršić iz S., Š. Segarić iz I., V. Janković i M. Markulin iz Zagreba, B. Gilg iz S. i B. Sila iz T.

Ostala imena onih, koji su nagrađeni s po jednom knjigom, kao i dvadesetorice, koji su nagrađeni da dobivaju »Malu Mladost« godinu dana besplatno, ne možemo nažalost radi pomanjkanja prostora iznositi, te će nagrade dobiti izravnim putem.

Križaljka

Složio Lj. Perinić

Vodoravno: 2. Ptica grabilica (ao=ô), 4. raskošna rimska gozba, 6. lat. gdje (bez i), 7. turski velikaš (bez prvog p), 8. mjera za površinu, 10. naziv, 11. kratica za Božjeg ugodnika, 12. lična zamjenica (množ.), 14. ufanje, 15. gornji sloj tijela, 17. začin jelu, 19. veznik, 20. korisna životinjica (simbol marljivosti), 21. ribarski alat za bodenje ribe.

Okomito: 1. velika, neprohodna šuma, 2. stara mjera, 3. lična zamjenica (ž. rod), 4. kratica za »bez broja«, 5. nota iz solmizacije (tal. član.), 6. zub morskog sisavca (kita!), 9. grčko slovo (iza pi), 11. prijedlog, 11a. inicijali pisca romana »Prokleti grad«, 12. dom. životinja, 13. otok u sjev. Dalmaciji, 14. dio glave (osjetilo), 16. beg, 18. kukac (bode), 19. domaća životinja (laje).

Rješenje treba poslati do 30 svibnja. Među odgonetače podijelit će se 20 lijepih romana.

Rješenje i nagrade iz broja 11

Vodoravno: 2. Novaro, 4. fakat, 5. nana, 7. Ratti, 8. vila. 10. matematika, 14. Monika, 16. Seneka, 18. vikar, 19. Tatarin, 20. nakane, 21. Sasi, 23. dani, 24. riba, 25. cara, 27. nizina, 29. odjeli, 30. lija, 31. nacija, 33. jabuka, 35. ode, 36. motor, 38. java, 39. kvaka, 40. Mola, 42. Oto, 43. koleda. — Okomito: 1. Sava, 2. nokat, 3. Sena, 4. Fatima, 6. navika, 9. bani, 11. Temerin, 12. tišina, 13. mana, 14. mokar, 15. Katalonija, 16. Senegalija, 26. rana, 28. navade, 29. onamo, 30. Lika, 32. cima, 34. buka, 35. ovamo, 37. Forkvata, 41. lako, 42. oda, 44. leđa.

Po 5 knjiga dobila je T. Maronić iz S. i K. Cinelli iz Z. Po 2 romana L. Ribičić iz D., N. Javenhy iz T. i B. Mokrica iz K. Po 1 knjigu: P. Žimbrek i A. Frimel iz B., P. Štrbac i N. Barščevski iz Zagreba.

ZA DOBRE DOMAĆICE

Dobar tek

Juha od zelenja s rižom. Nareži na kotačiće 4 mrkve, 3 luka, 3 peršina i 3 korabice te ih pirjaj na masti. Neprestano miješaj, da zelenje ne postane smeđe. Onda nalij vode i kuhaj 2 sata, dok se zelenje ne raskuha na kašu. Pognječi zatim sve kroz sito, dodaj riže, zalij i kuhaj iznova, dok i riža ne postane mekana. Onda posoli i nosi na stol.

Juha od šparge. Kuhaj razno zelenje s gljivama pa procijedi. U toj vodi kuhaj na komadiće narezanu špargu. Zatim dodaj svijetli zapržak, posoli i nosi na stol.

Proljetna juha. Mlade mahune nareži koso na rezance i kuhaj s malo masti, s mladim graškom, mladom mrkvom i s novim sitnim krumpirom. Kad zelenje bude dobro kuhano, dodaj žlicu soka od rajčice, zalij i još kuhaj. Na kraju dodaj nasjekanog zelenog peršina i nosi na stol s prženim žemljinim kockama.

Srijemski rižoto. Nareži na kocke 15 dkg govedine, 15 teletine i 15 dkg svinjetine. Na rastopljenoj slanini pirjaj fino nasjeckanog luka, a onda na to uspi meso i pirjaj. Dodaj malo paprike i posoli. Zalijevaj i pirjaj, dok meso ne bude mekano. U drugoj šerpi rastopi malo slanine, pirjaj malo nasjeckanog luka pa u to uspi preparene riže, posoli, zalij i pirjaj, dok riža ne omekša. Zatim smiješaj ono meso s tom rižom, još pirjaj, a onda napuni šaljice, koje istresi na zdjelu, tako da budu lijepo naslagane hrpe tog rižota, te nosi na stol.

Teletina sa zelenjem. Nareži teletinu na manje komade, posoli ih, umoči u brašno i prepprži brzo na masti. Zatim lagano zapraši brašnom, zalij slabom juhom ili vodom, u kojoj se kuhalo zelenje, te kuhaj. Kad meso postane mekano, izvadi ga iz soka, metni usred zdjele pa oko nje poslaži vijenac pirjane mrkve, pirjane korabice, a na meso naspi pirjanog zelenoga graška.

Teleća glava sa rirom. Popari teleću glavu, očisti je i kuhaj u slanoj vodi sa zelenjem i lukom, dok ne postane mekana. Onda izvadi kosti, meso nareži, posoli, polij vrelim maslacem i pospi tvrdim naribanim sirom.

S. A.

Za odgoj djece

O POHVALI I PRIZNANJU

Često u životu susrećemo ljude, koji nikad ne znaju kazati nešto lijepa, dobra i pohvalna o svojoj okolini, društvu, članovima obitelji, već uvijek kude, prigovaraju, srde se i ništa na svijetu njima nije posve lijepo i dobro. To su ljudi koji gledaju sve na crne naočare, svuda vide samo zle posljedice, vječno lutaju u crnoj noći neraspoloženja i čangrizavosti, a nikad ne pogledaju prema suncu vedrine i zvijezdama nade. Takvi ljudi uistinu su nesretnici, koji su sebi i cijeloj okolici na putu.

Nažalost, među ovu vrstu ljudi u velikom broju pripadaju i žene, domaćice i majke. Ima žena, koje znadu samo prigovarati i kuditi, ima majki, od kojih djeca nikad ne čuju lijepe riječi pohvale za njihov uspjeh u bilo čemu ili za marljivost u školi, ali tako brzo obaspu pogrdama i prijetnjama, ako u bilo čemu pogriješe. Priznanje i pohvala jedno od najboljih je uzgojnih sredstava.

Koliko trpi jadna služinčad kraj takve žene, domaćice. Ima služinčadi, koja je sposobna obavljati sve svoje poslove s veseljem i požrtvovnošću, koja je do krasnosti točna, uredna, čista i savjesna, a ipak od svoje gospodarice nikad ni riječi pohvale ili priznanja ne čuje. Takav postupak dovodi služinčad do nekog mehanizma, t. j. postanu strojevi, koji rade još samo zbog dužnosti, bez radosti i oduševljenja. Primjećuje se na njihovu poslu, da ga rade bez duše i srca, bez zanimanja i unutarnjeg poticaja. Domaćica, koja znade pohvaliti, odgojiti će si još bolju i savjesniju poslugu, a priznanjem marljivu i vjernu poslugu, desnu ruku u svim kućnim poslovima. Izrečeno priznanje i pohvala u pravi čas vrijedi više nego hiljadu prigovora i ukora, jer pohvale i priznanja podižu volju za rad, a prigovori, ukori uništuju i slabe i najbolju volju.

Zato, domaćice i majko, ne gledaj uvijek sve crno. Discipliniraj samu sebe i pregledaj i pređi preko sitnih nedostataka tvojih članova obitelji, a samo u velikim i krupnim pogreškama kaži koju lijepu riječ, ali tiho, mirno i pravedno. Ne daj, Bože, da tuđe pogreške izvrgavaš ruganju i ponizivanju, jer to vodi još većem zlu, a nikad dobru. Budi pravedna i taktična, nauči se pohvaliti i priznati, pa ćeš sretnije i lakše držati tri ugla kuće.

M. C-ić

Kućni savjeti

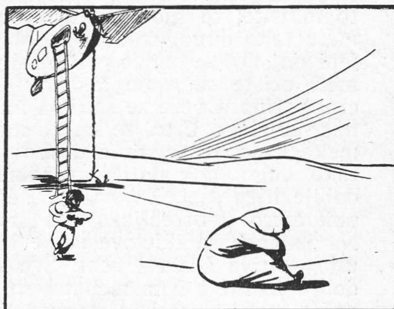
Čišćenje politiranih predmeta. Najbolje je za taj posao svježe ili prijesno mlijeko. Umoči mekanu krpu u to mlijeko, te njom trljaj po predmetu tako dugo, dok ne zadobije lijepi sjaj. Još se tamno politirani predmeti očiste smjesom lanenog ulja i crnog vina. Oboje se smiješa na jednake dijelove. U toj se smjesi nakvasi meka krpa, te se njom dobro istrlja tako dugo, dok dotični predmet ne dobije lijep sjaj. Za svijetlo se opet pokućstvo upotrebljava ova smjesa: Na jednake se dijelove uzme laneno ulje, goriva žesta i ocat. Sve se to dobro izmiješa i na mekanu se krpu nalije malo te smjese, te se trlja po pokućstvu. Napokon se dobro obriše.

Kuhinjski kalendar

Svibanj Četvrtak **18**	Objed: Juha od zelenja s rižom. Svinjski kotleti s krumpirovom kašom i salatom. Večera: Kruh u tijestu od palačinkâ pržen na masti i salata.
Petak **19**	Objed: Juha od graška. Jastučići s pekmezom. Večera: Kruh s maslacem i medom te čaj.
Subota **20**	Objed: Juha od šparge. Srijemski rižoto i salata. Večera: Špinat s jajima.
Nedjelja **21**	Objed: Proljetna juha. Teletina sa zelenjem. Pita od oraha. Večera: Mozak s jajima i salatom.
Ponedj. **22**	Objed: Juha od krumpira sa žumanjkom. Punjene korabice. (Cezner-Andrić »Domaćica u kuhinji« str. 27.) Večera: Jaja sa šunkom i salatom.
Utorak **23**	Objed: Juha od mrkve. Musaka od krumpira. (Cezner-Andrić »Domaćica u kuhinji str. 28.) Večera: Teleća glava sa sirom.
Srijeda **24**	Objed: Juha od cvjetače. Ćevap na ražnju. Kuhane suhe šljive. Večera: Jaja u tijestu s kompotom. (»Domaćica u kuhinji« str. 17.)
Četvrtak **25**	Objed: Juha od telećih kosti s prženim graškom. Pirjane pržolice s pirjanom rižom i rotkvicama. Večera: Šparga s vrhnjem. (»Domaćica u kuhinji« str. 24.)
Petak **26**	Objed: Mliječna juha. Varivo od graška s pofeznama. Večera: Naduvak od grisa.
Subota **27**	Objed: Juha od vrganja. Mladi prženi krumpir sa salatom. Naduvak od čokolade. Večera: Sir s vrhnjem.

Mali Toma u balonu

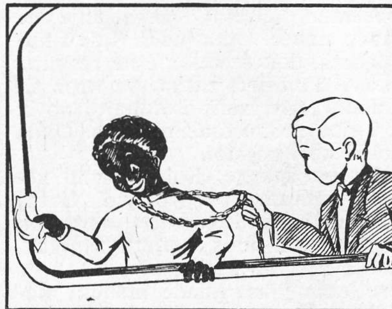
Prema istoimenom romanu Mark Twaina — *Slike i tekst od M. Fučića*

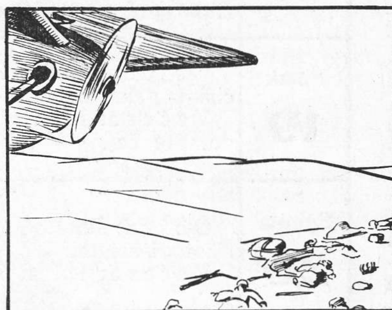
61. »Rožicu fijolicu« ponijeli su sa sobom u balon, vratili se i spustili tiho iza njegove majke. Ona je gorko plakala sjedeći na pijesku. »Ma-ma-ma-ma...« zaciči najednom »Rožica fijolica«. Jim je bio siguran, da je na pravom putu.

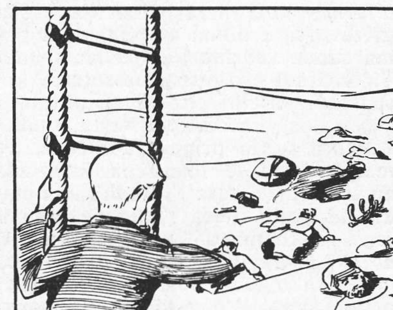
62. »Alah, ilalah! Sinek moj!« zaviče radosno iznenađena mati, uzme dijete u naručaj, a onda pospe poljupcima njega i Jima. Sto puta mu je zahvalila u jeziku, koji Jim nije mogao razumjeti. Ipak uživao je u majčinoj sreći.

63. »Pa-pa, pa-pa-a-a!, Rožice fijolica!« — »A, Jime, otkuda ti taj zlatni lanac oko vrata?« »Hm, massa, to ja zaradiš, to ja kakti dobiš na dar i zahvaljenost od milostiva Rožica fijolice mama.« — »Bravo Jime, sila si ti!« »Crno sila!«

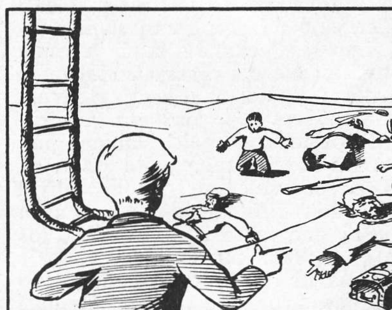

64. Potjerali su balon »punom parom« iznad pijeska. Bili su toliko uzbuđeni minulim događajima, da su se htjeli što više udaljiti od mjesta pokolja. Tada im najednom privuče pažnju slika, što im se pružila pred oči-

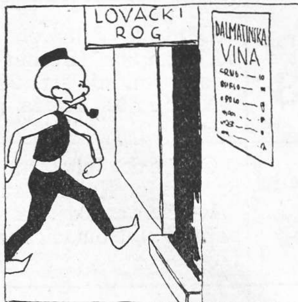
ma. Opet karavana! I vrlo brojna.

65. Bilo im je vrlo sumnjivo, što ta karavana leži nepomično. Toma je zaustavio balon i sišao. »Zaboga, pa oni su svi mrtvi!« Bilo je to izvan svake sumnje.

66. »Huck, pogledaj! Zar nisu to mumije? Br-r. Oni su se na suncu sasvim osušili...« »Tome, Tome, jezivo je to... Ovog starog nisam skoro ni dotakao, a on se odmah raspao u prah.«

Dobrijan i zlo vino

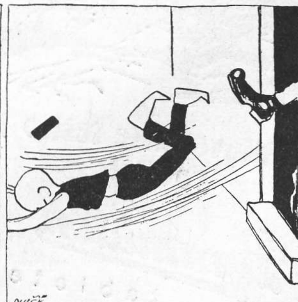
Pošô je Dobrijan
kod barbe Marina,
da popije čašu
dobra crna vina.

Za čiku je vino
vrlo jako bilo,
ćelavom je glavom
posve zavrtilo.

Što se još dogodi?
Zlo je, ljudi, jao,
on je u veselju,
i svirače zvao!

Po čiku se svrši
zlo i naopako:
našao se vani
ni sam ne zna, kako!

Ilustrovani tjednik „Obitelj" stoji 3 Din po broju. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.